

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2098/2021
17.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоник Милан Танасковић, адвокат из ..., против туженог ОШ „Јошаничка Бања“ из Јошаничке Бање, чији је пуномоћник Светислав Пантовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2341/20 од 20.05.2021. године, у седници одржаној дана 17.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2341/20 од 20.05.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Рашкој П1 18/20 од 27.05.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженом на име трошкова поступка по ревизији исплати износ од 33.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Рашкој П1 18/2020 од 27.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди да је решење директора тужене о престанку радног односа тужиле број ... од ...2019. године ништав. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 52.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2341/20 од 20.05.2021. године, преиначена је пресуда Основног суда у Рашкој П1 18/20 од 27.05.2020. године, тако да иста гласи: 1. Усваја се тужбени захтев тужиле па се утврђује да је решење директора тужене о престанку радног односа тужиле број ... од ...2019. године ништаво; 2. Обавезана је тужена да тужилци на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 118.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужена, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 52/2014) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се одређено не указује на битне повреде поступка које могу бити ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је засновала радни однос код тужене без конкурса на одређено време, а најкасније до ...2013. године на месту ..., а на основу уговора о раду број ... од ...2013. године, да је Анексом уговора о раду број ... од ...2013. године тужила премештена на радно место ... у издвојеном одељењу ... ОШ у ... на одређено време, без назначења рока на који се заснива радни однос, да је тужена расписала конкурс за пријем ... у издвојеном одељењу у ..., али да конкурс није спроведен и да одлука о избору није донета по том конкурс, да је тужена са тужиљом закључила Анекс уговора о раду број ... од ...2015. године којим је утврђено да је тужила засновала радни однос на неодређено време, да је по тужби тужене тамо тужиоца против тамо тужене овде тужиле донета пресуда Основног суда у Рашкој П1 186/16 од 04.12.2017. године утврђено у ставу један и два изреке да су ништави назначени анекси, док је ставом три утврђено да тамо туженом, а овде тужилји престаје радни однос даном правноснажности ове пресуде, да је ова пресуда потврђена у ставу један и два, а укинута у ставовима три и четири изреке пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 862/19 од 15.01.2019. године и да је решењем Основног суда у Рашкој П1 8/19 од 01.04.2019. године утврђено да се тужба сматра повученом и да је решењем овде директора тужене број ... од ...2019. године тужилји престао радни однос почев од ...2019. године на основу правноснажне пресуде Основног суда у Рашкој П1 186/16 од 04.12.2017. године, јер су поништени назначени анекси уговора о раду. Против овог решења, тужила је изјавила жалбу Школском одбору дана2019. године, заведене код тужене дана ...2019. године о којој Школски одбор није одлучивао. Тужила је поднела тужбу суду у року од 30 дана по истеку рока за доношење решења по жалби (последњи дан рока био је 07.05.2019. године, а тужбу је поднела ...2019. године). Тужила се породила ... године.

Првостепени суд полазећи од овако утврђеног чињеничног стања налази да је тужилји радни однос престао по сили закона на основу правноснажне пресуде Основног суда у Рашкој П1 186/16 од 04.12.2017. године, обзиром да је утврђено да су ништави Анекси уговора о раду тужене број ... од ...2013. године и Анекс уговора о раду број ... од2015. године на основу којих је тужила радила код тужене. У ситуацији када је отпао правни основ по коме је тужила радила код тужене оспореним решењем тужилје није отказан уговор о раду, већ је утврђен само престанак радног односа, па је закључио да је решење о отказу уговора о раду правилно и на закону засновано.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, усвојио тужбени захтев тужиле за поништај решења о престанку радног односа директора тужене од ...2019. године и обавезао тужену на накнаду трошкова парничног поступка, налазећи да тужилци није могао да престане радни однос због тога што је у време доношења оспореног решења о престанку радног односа ...2019. године била на породилском одсуству, која чињеница је била позната туженој као послодавцу, обзиром да се породила ... године и као породиља уживала посебну заштиту од престанка радног односа у смислу одредбе члана 187. став 1. Закона о раду. При том закључује да без обзира што је у правноснажно окончаном поступку утврђено да је ништав анекс уговора о раду од ...2017. године и ...2015. године, тужилца није могла да откаже уговор о раду тужилци применом отказног рока из члана 176. тачка 2. Закона о раду због обављања одређеног посла, јер је пресуда коју је тужена у оспореном решењу позива, тужилци није забрањено обављање посла за који је засновала радни однос код тужене.

По оцени Врховног касационог суда, овакво становиште другостепеног суда се не може прихватити, јер је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 187. став 1. Закона о раду прописано је да за време трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду.

Наиме, тужилци је престао радни однос са становишта законито заснованог радног односа дана ...2013. године, који радни однос је био заснован на одређено време уговором о раду од ...2013. године. Ради тога, тужилца је у времену од ...2019. године била у фактичком радном односу, што се само декларише оспореним решењем директора број ... од ...2019. године о престанку радног односа тужилци. Посебна заштита од отказа уговора о раду прописана чланом 187. Закона о раду односи се само на законито заснован радни однос. Овде се о таквом радном односу не ради, обзиром на поништене анексе уговора о раду на одређено време, а и тужилца је радни однос засновала без конкурса који је у овој радној средини обавезан начин заснивања радног односа на неодређено време у смислу члана 152. Закона о основама система образовања и васпитања, чиме не постоје услови да иста оствари право на посебну заштиту из наведене одредбе Закона о раду.

Томе у прилог и то што је фактички радни однос непостојећи за време његовог трајања запослена, овде тужилца, остварује само сва права по основу рада. Зато се на тужилцу не може односити посебна заштита прописана чланом 187. Закона о раду. То значи да она не ужива посебну заштиту, те је и по оцени овога суда правилно и на закону засновано решење о престанку радног односа тужиле.

Сагласно изложеном, на основу члана 406. став1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука у ставу другом изреке донета је применом одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, туженој су досуђени трошкови ревизије у износу од 33.000,00 динара за састав ревизије, а применом Адвокатске тарифе.

**Председник већа-судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић